



Sociaal en Cultureel Planbureau

# **Niet buiten de burger rekenen!**

**Andries van den Broek  
Anja Steenbekkers  
Pepijn van Houwelingen  
Kim Putters**



## *Samenleving en omgeving*

'eenvoudig beter'!

- plus:
- grotere rol samenleving
  - meer ruimte initiatief
  - behoud bestaand beschermingsniveau
  - groter vertrouwen in overheid

(bron: Memorie van Toelichting)



## *Samenleving en omgeving*

'eenvoudig beter'!

wie of wat kan daar nou tegen zijn?

niemand en niets, ..

.. mits eenvoudig inderdaad beter is



## ***Samenleving en omgeving***

wet en memorie:

groot vertrouwen in de (energieke) samenleving

is dat wel terecht?

heeft overheid minder verantwoordelijkheid?

of andere (systeem)verantwoordelijkheid?



## *Samenleving en omgeving*

omgevingswet is een middel

doel is 'eenvoudig beter', etc.

kernvraag:

onder welke randvoorwaarden wordt dat doel bereikt?



## ***Randvoorwaarden voor burgerbetrokkenheid***

SCP benoemt aantal randvoorwaarden

- \* kwaliteit van informatie
- \* antennes van overheden
- \* reikwijdte van (grenzen aan) participatie



## ***Kwaliteit van informatie***

- \* duidelijkheid over doelstellingen
- \* beschikbaarheid van informatie
- \* aanwezigheid van kritische waarheidsvinding



## ***Antennes van overheden***

- \* burgers kunnen zich laten horen
- \* burgers voelen zich gehoord
- \* finale afweging heeft draagvlak





## ***Reikwijdte van (grenzen aan) participatie***

- \* grens aan belastbaarheid burgers
- \* spanning met representatie
- \* lokaal participeren vs nationaal lobbyen



## ***Lokale autonomie en burgerbetrokkenheid***

Lokale autonomie belangrijke vereiste voor veel vormen van burgerparticipatie

Burgerparticipatie vindt vooral plaats op lokaal niveau

Gemeente is het eerste en belangrijkste aanspreekpunt

Hoe groter gemeenten hoe minder participatie



## ***Omgevingswet en lokale autonomie***

- Omgevingswet grotendeels 'leeg' (proceswet)
- Crisis- en herstelwet gecontinueerd
- Rijkscoördinatiereregelingen van toepassing
- Ontbreken beroepsrecht gemeenten
- Casus: Windenergie in Oost-Drenthe



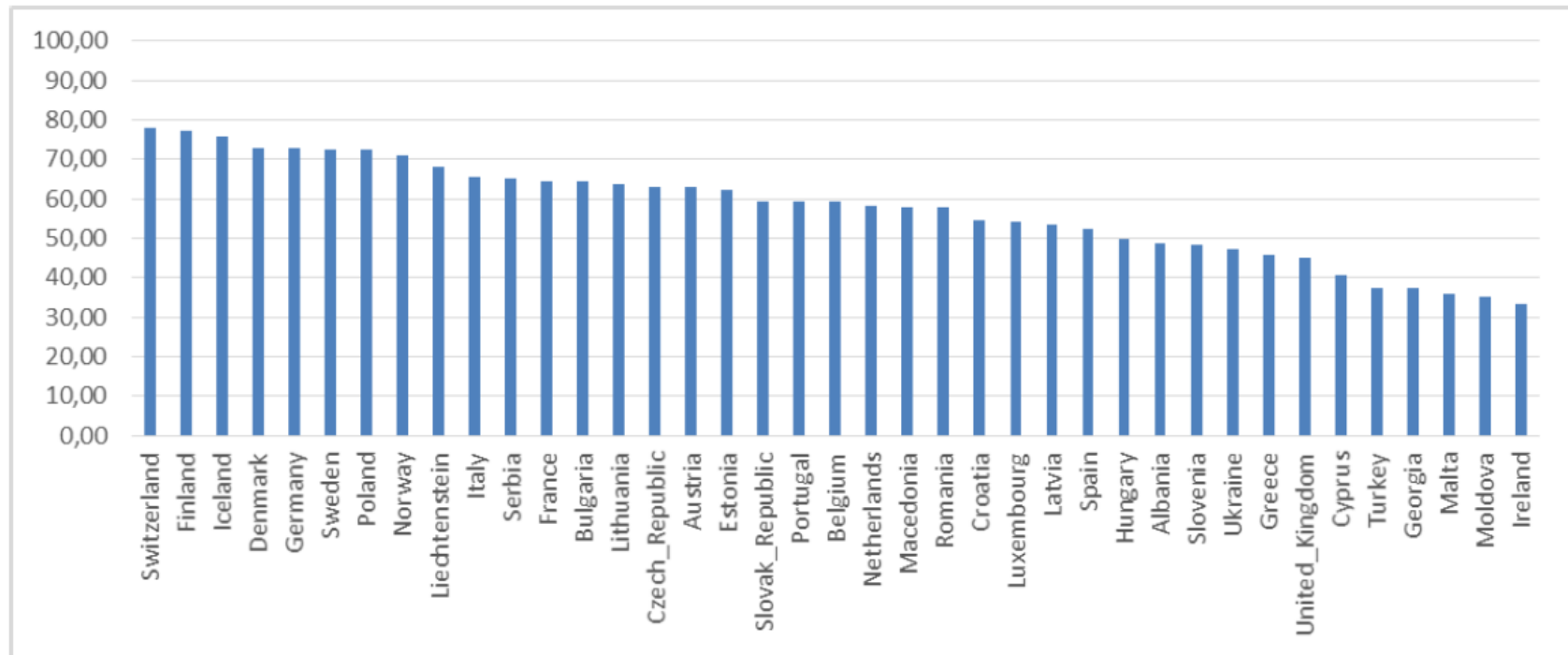
## ***Windenergie Oost-Drenthe***

- “over-ons-zonder-ons-aanpak”
- Bedrijven lobbyen in Den Haag
- Inzet Rijkscoördinatierегeling
- Prof. Koers: ‘Inspraak is een farce’
- Gemeenteraadsleden: ‘Bestuurlijke onderdrukking’
- Opkomst Wakker Emmen



## Lokale autonomie in Europa

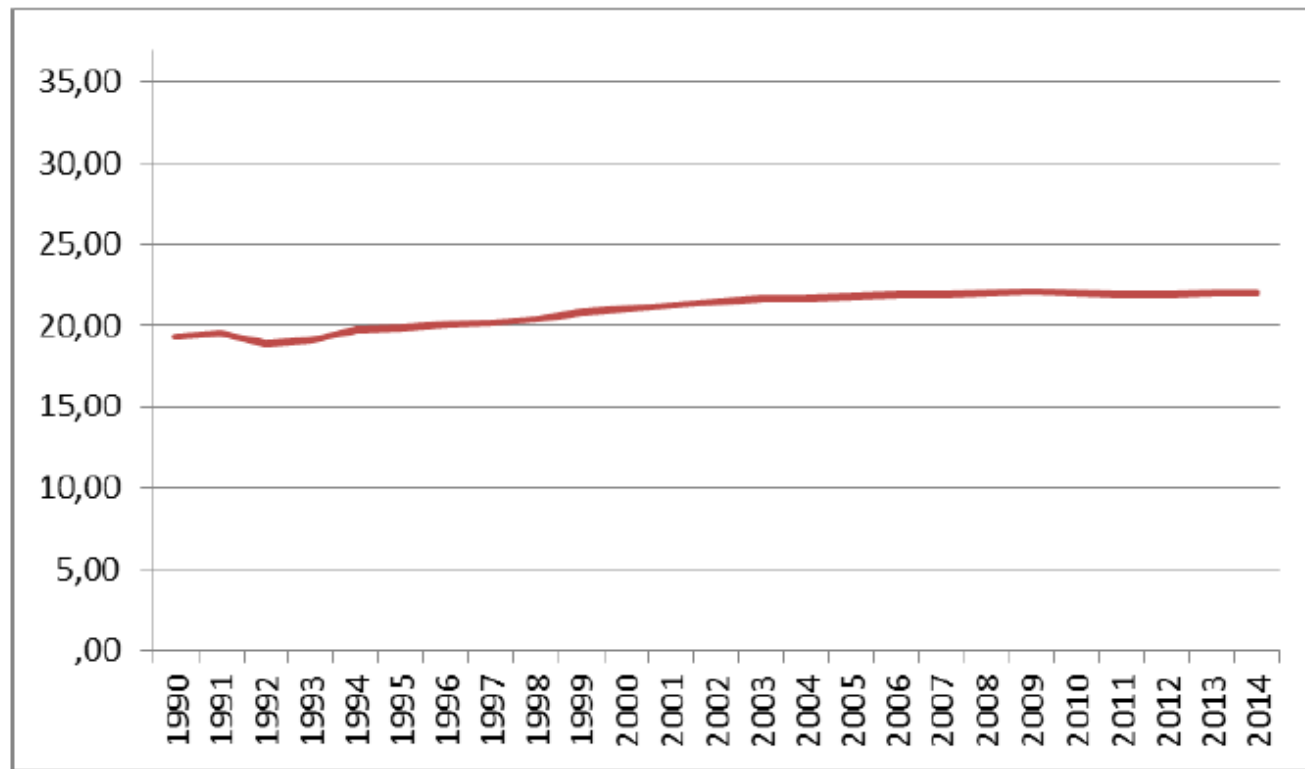
Figure 5.23: Local Autonomy Index: Country Ranking 2014





## *Lokale autonomie in Europa (1990-2014)*

Figure 5.17: Local Autonomy, mean values (1990 – 2014)





## ***TIEN AANDACHTSPUNTEN***

- 1 verbind: beschermen + benutten = duurzaamheid
- 2 zorg voor heldere procedures
- 3 zorg dat burgers goed geïnformeerd worden
- 4 zorg dat er (lokale) pers is
- 5 zorg dat burgers gehoord zijn



## ***TIEN AANDACHTSPUNTEN***

- 6 zorg voor herkenbaarheid van inbreng burgers
- 7 zorg voor uitkomsten met draagvlak
- 8 waak voor overbelasting, maar faciliteer
- 9 waak voor spanning participatie-representatie
- 10 waak voor grotere (ruimtelijke) ongelijkheden





***Dank voor uw aandacht***

Vragen?